

ПОРЯДОК ПРИСУДЖЕННЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти або наукових установ (далі – заклад (установа) наукових ступенів та встановлює вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувачів третього (освітньо-наукового) та наукового рівнів вищої освіти.

2. У цьому Порядку наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

здобувач – здобувач ступеня доктора філософії або ступеня доктора наук;

здобувач ступеня доктора філософії – особа, яка навчається у закладі вищої освіти (науковій установі) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності;

здобувач ступеня доктора наук – особа, яка підготувала наукове досягнення з метою здобуття ступеня доктора наук з галузі знань та/або спеціальності;

компетентний вчений за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукові досягнення (дисертацію) здобувача наукового ступеня – науковий (науково-педагогічний) працівник, який має науковий ступінь та не менше п'яти наукових публікацій, опублікованих упродовж п'яти останніх років, за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукові досягнення (дисертацію) здобувача;

наукові досягнення – дисертація або опублікована монографія, або сукупність статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується Міністерством освіти і науки України (далі – МОН);

опонент – особа, яка не є науковим або науково-педагогічним працівником закладу (установи), де здійснювалася апробація або відбуватиметься захист наукових досягнень (дисертації), та є компетентним вченим з наукового напрямку, за яким підготовлено наукові досягнення (дисертацію) здобувача;

Перелік наукових фахових видань України – перелік видань, що затверджується в установленому МОН порядку, в яких публікуються основні результати наукових досягнень (дисертації), що подаються на здобуття наукового ступеня;

профіль спеціалізованої вченої ради – тематика наукових досліджень та/або науково-технічних розробок, за якою члени спеціалізованої вченої ради проводять наукову роботу; профіль разової спеціалізованої вченої ради визначається тематикою дослідження, у межах якої виконано дисертацію, подану до захисту;

рецензент – особа, яка є за основним місцем роботи науковим або науково-педагогічним працівником закладу (установи), у якій здійснюється апробація наукових досягнень (дисертації) та є компетентним ученим за тематикою дослідження, у межах якого виконано наукові досягнення (дисертацію), представлену до захисту;

спеціалізована вчена рада – разова спеціалізована вчена рада (далі – разова рада) або постійно діюча спеціалізована вчена рада (далі постійно діюча рада), утворена закладом (установою) та акредитована Національним агентством з забезпечення якості вищої освіти (далі – Національним агентством);

спеціальність – предметна область освіти і науки, визначена Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266;

тема наукових досягнень (дисертації) – визначена наукова проблема, що є складовою тематикою дослідження та відображає основну його ідею, за якою публікуються наукові результати;

тематика дослідження – частина предметної (дисциплінарної) сфери спеціальності (або галузі знань для міждисциплінарних досліджень), у рамках якої здійснюється інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань, за якою публікуються результати наукових досліджень та/або науково-технічних розробок;

У цьому Порядку терміни «близькі особи», «реальний конфлікт інтересів» та «потенційний конфлікт інтересів» вживаються у значеннях, наведених в Законі України «Про запобігання корупції».

3. Науковий ступінь присуджується спеціалізованими вченими радами за результатами публічного захисту наукових досягнень (дисертації).

Ступінь доктора філософії присуджується разовою або постійно діючою радою закладу (установи) у результаті успішного виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.

Ступінь доктора наук присуджується постійно діючою радою закладу (установи) за результатами публічного захисту наукових досягнень.

Порядок акредитації спеціалізованих вчених рад встановлюється Положенням про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва), що затверджується МОН за поданням Національного агентства (далі – Положення про акредитацію).

4. Інформаційна комунікація закладів (установ) із Національним агентством під час проведення процедури захисту здійснюється через інформаційну систему Національного агентства.

З цією метою заклад (установа) визначає особу (осіб), яка уповноважена від імені закладу (установи) подавати повідомлення та вносити відомості, що передбачені цим Порядком до інформаційної системи Національного агентства (далі – технічний секретар).

5. Особі, якій присуджено науковий ступінь, видається диплом за зразком та у порядку, затвердженим вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою (далі – вчена рада) відповідного закладу (установи). Перелік обов'язкової інформації, яка повинна міститися у дипломі про здобутий науковий ступінь, встановлюється Кабінетом Міністрів України. Невід'ємною частиною диплома доктора філософії є додаток до диплома європейського зразка.

6. Особливості присудження наукових ступенів за результатами захисту наукових досягнень (дисертацій), які містять державну таємницю, а також акредитації спеціалізованих вчених рад, які мають право приймати до захисту такі наукові досягнення (дисертації), визначаються спільним наказом МОН та Служби безпеки України за погодженням з Національним агентством.

Вимоги до рівня наукової кваліфікації та підготовка до захисту дисертації здобувача ступеня доктора філософії

7. Здобуття ступеня доктора філософії передбачає набуття особою теоретичних знань та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Ступінь доктора філософії здобувається на основі ступеня магістра (спеціаліста).

8. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії подається до захисту у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконаної здобувачем особисто, яка повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для

певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

9. Основні наукові результати дисертації має бути висвітлено не менше ніж у трьох наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації та обґрунтовують отримані наукові результати відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків.

До таких наукових публікацій належать:

щонайменше одна стаття у наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А", за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача. До такої статті прирівнюється публікація у періодичних наукових виданнях за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом;

статті у наукових виданнях, які на дату їх опублікування внесені до Переліку наукових фахових видань України за галуззю знань, що відповідає темі дисертації (замість однієї статті може бути зараховано опубліковану монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві, за галуззю знань, що відповідає темі дисертації);

не більше ніж один патент на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та який безпосередньо стосується наукових результатів наукових досягнень;

Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квіртилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій, а у виданні, віднесеному до третього квіртиля (Q3), – до півтора публікацій. Мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації, має становити не менше двох.

10. Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності.

Вимоги до оформлення дисертації на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства.

11. На момент завершення здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми науковий керівник (або наукові керівники, – у разі їх призначення вченою радою) здобувача готує висновок щодо готовності дисертації до захисту та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

Якщо науковий керівник надав негативний висновок або відмовляється його надати, здобувач ступеня доктора філософії може звернутися з письмовою заявою до вченої ради закладу (установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача. Вчена рада закладу (установи) доручає відповідному структурному підрозділу розглянути таку заяву.

Структурний підрозділ протягом місяця з дня доручення вченої ради розглядає подані здобувачем ступеня доктора філософії документи і проводить засідання, яке вважається правомочним, якщо в ньому взяли участь не менш ніж дві третини від загальної кількості наукових та науково-педагогічних працівників, які працюють у відповідному підрозділі за основним місцем роботи. За наслідками заслуховування здобувача, шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні науково-педагогічних та наукових працівників приймається рішення про надання висновку структурного підрозділу, в якому зазначається ступінь готовності дисертації до захисту, виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

Висновок засвідчується підписом керівника структурного підрозділу. Якщо керівник структурного підрозділу є науковим керівником здобувача, висновок підписує інший науковий або науково-педагогічний працівник, уповноважений рішенням структурного підрозділу.

Висновок (у двох примірниках) наукового керівника або структурного підрозділу видається здобувачу.

12. За умови позитивного висновку наукового керівника або структурного підрозділу, здобувач ступеня доктора філософії звертається до постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, а в разі її відсутності у закладі (установі), де здійснювалася підготовка здобувача, – до вченої ради цього закладу (установи) з письмовою заявою про апробацію дисертації.

До заяви здобувач ступеня доктора філософії додає примірник дисертації, висновок наукового керівника або структурного підрозділу та академічну довідку

про виконання відповідної освітньо-наукової програми, зразок якої затверджується МОН.

13. Постійно діюча рада найближчому черговому засіданні, за наслідками розгляду заяви здобувача та доданих документів, встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого здійснюватиметься апробація дисертації здобувача.

У разі звернення здобувача до вченої ради, остання на найближчому черговому засіданні призначає двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого здійснюватиметься апробація дисертації здобувача.

14. Рецензентом не може бути призначено:

наукового керівника здобувача ступеня доктора філософії;

керівника закладу (установи), у якому здобувач завершив освітньо-наукову програму або до якого звернувся із заявою про прийняття дисертації до захисту;

співавтора наукових публікацій здобувача;

особу, яка має реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника;

більш, ніж одного працівника структурного підрозділу, де виконувалася дисертація;

особу, щодо якої встановлено порушення академічної доброчесності, а також особу, якій заборонено брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад відповідно до частини шостої статті 6 Закону України «Про вищу освіту»;

особу, яка є громадянином держави-агресора або є співробітником закладу (установи) держави-агресора, здійснювала та/або здійснює наукову/науково-педагогічну діяльність у будь-якому закладі, установі, організації, що незаконно діє та/або діяла на тимчасово окупованій території України.

15. З метою апробації дисертації рецензенти спільно з керівником структурного підрозділу організують та проводять публічний фаховий семінар на базі такого структурного підрозділу в строк до одного місяця з дня відповідного доручення вченої або постійно діючої ради. На запрошення рецензентів або керівника структурного підрозділу, у фаховому семінарі можуть взяти участь представники органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, неурядових організацій, сфера діяльності яких безпосередньо стосується тематики дисертації здобувача.

Рецензенти, розглянувши дисертацію, а також за результатами фахового семінару, готують спільний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (далі – висновок рецензентів), у якому зазначають інформацію про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктами 7-10, 56 цього Порядку, кількість наукових публікацій, повноту оприлюднення результатів наукових досягнень та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою наукових досягнень, відсутність або наявність порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про освіту, із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення). Для здобувачів ступеня доктора філософії з галузей знань «Біологія», «Ветеринарна медицина» та «Охорона здоров'я» висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Рецензенти забезпечують об'єктивність підготовленого ними висновку та засвідчують його власними підписами.

У строк не раніше двох тижнів та не пізніше місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають свій висновок (у двох примірниках) здобувачеві ступеня доктора філософії. Після надання висновку здобувачеві забороняється вносити зміни до тексту дисертації.

У разі негативного висновку рецензентів, вчена або постійно діюча (за профілем, що відповідає тематиці дослідження, за якою підготовлено дисертацію здобувача) рада видає здобувачеві витяг з протоколу засідання ради з мотивуванням відмови у прийнятті дисертації до захисту та повертає всі подані матеріали.

16. Близькі особи керівника закладу (установи), його заступників, голови постійно діючої ради, керівника структурного підрозділу, у якому проводилася підготовка здобувача ступеня доктора філософії, для апробації дисертації звертаються до постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, утвореної в іншому закладі (установі), з письмовою заявою та документами, передбаченими абзацом другим пункту 12 Порядку.

У такому випадку апробація дисертації здійснюється відповідно до пунктів 13-15 Порядку. Постійно діюча рада визначає структурний підрозділ для проведення апробації дисертації здобувача в складі власного закладу (установи).

17. Здобувач має право на вибір спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації.

За наявності позитивного висновку рецензентів, здобувач ступеня доктора філософії за власним вибором звертається до постійно діючої (за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача) або вченої ради закладу (установи), де було підготовлено такий висновок, із письмовою заявою про подання дисертації до захисту.

Якщо у закладі (установі), де підготовлено висновок рецензентів, не утворено постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, право здобувача на вибір постійно діючої ради для захисту дисертації реалізується шляхом звернення до закладу (установи), де утворено таку раду.

У цьому випадку оплата послуг, пов'язаних з атестацією здобувача ступеня доктора філософії, здійснюється за рахунок здобувача чи третьої сторони відповідно до пункту 67 цього Порядку.

18. У заяві здобувач ступеня доктора філософії:

засвідчує, що дисертація виконана ним самостійно та підтверджує дотримання академічної доброчесності;

засвідчує, що подано остаточний текст дисертації;

надає згоду на збирання, оброблення та використання його персональних даних, зокрема з метою передання і подальшого оброблення в інформаційній системі Національного агентства;

вказує (за наявності) цифрові ідентифікатори вченого Open Researcher and Contributor ID (ORCID) ScopusID, ResearcherID;

зазначає відомості про наукові публікації, зараховані за темою дисертації, із обов'язковим зазначенням ідентифікатора цифрового об'єкта (Digital Object Identifier) кожної такої публікації (за наявності);

зазначає мову захисту (українська або англійська);

зазначає наявність або відсутність в здобувача або його наукового керівника реального або потенційного конфлікту інтересів щодо керівника закладу (установи), його заступників, голови або членів постійно діючої ради – у випадку звернення до постійно діючої ради, утвореної в іншому закладі (установі), аніж той, де підготовлено висновок рецензентів.

До заяви здобувач ступеня доктора філософії додає такі документи, перелік яких є вичерпним:

копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця;

копію документа, який підтверджує зміну прізвища, імені, по батькові здобувача (за потреби);

копію диплома магістра (спеціаліста); у разі коли документ про вищу освіту видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту;

академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми;

висновок наукового керівника (керівників) або відповідного структурного підрозділу у двох примірниках;

висновок рецензентів у двох примірниках;

дисертацію в друкованому (два примірники) та електронному вигляді;

копії наукових публікацій зарахованих за темою дисертації, якщо вона підготовлена у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань.

19. Постійно діюча або вчена рада закладу (установи), де було підготовлено висновок рецензентів, на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та документів, передбачених пунктом 18 Порядку, на найближчому черговому засіданні приймає дисертацію до захисту. Одночасно, постійно діюча рада, призначає двох опонентів, а вчена рада утворює разову раду у складі двох рецензентів, які підготували висновок, двох опонентів та голови ради.

Якщо в закладі (установі), окрім рецензентів, що надали висновок, відсутні інші компетентні вчені за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, разова рада утворюється у складі двох рецензентів (один з яких призначається головою) та трьох опонентів.

У разі звернення здобувача до постійної діючої ради іншого закладу (установи) ніж той, де було підготовлено висновок рецензентів, така рада на найближчому черговому засіданні на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та доданих документів встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів, які у строк не пізніше одного місяця з дня призначення готують та надають до постійно діючої ради рецензії на дисертацію. Рецензії мають відповідати вимогам, встановленим абзацом другим пункту 15 Порядку до висновку рецензентів. Якщо обидві рецензії є позитивними, постійно діюча рада приймає дисертацію до захисту та призначає двох опонентів.

Опонентами, рецензентами, що надають рецензії, або головою разової ради не можуть бути особи, визначені пунктом 14 Порядку, а також працівники

структурних підрозділів, де виконувалася дисертація, де працює здобувач, де він прикріплений або де проводилися науково-дослідні роботи, щодо яких здобувач є замовником або виконавцем (співвиконавцем). Оponentами не можуть бути працівники одного закладу (установи).

20. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття дисертації до захисту на офіційному вебсайті закладу (установи) оприлюднюється дисертація здобувача ступеня доктора філософії, висновки рецензентів, рецензії на дисертацію (за наявності), а також інформація про призначення опонентів або утворення разової ради відповідно. Документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром).

21. Протягом п'яти робочих днів з дня прийняття дисертації до захисту постійно діючою радою, технічний секретар у порядку, визначеному Національним агентством, подає повідомлення, яке оприлюднюється в інформаційній системі Національного агентства.

У разі прийняття дисертації до захисту вченою радою, у строк, визначений абзацом першим пункту 21 Порядку, технічний секретар подає в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, через інформаційну систему до Національного агентства заяву про акредитацію разової ради.

Не пізніше одного місяця з дня отримання заяви, Національне агентство, в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, приймає рішення щодо акредитації разової ради. Відомості про прийняте рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи).

22. Один друкований примірник дисертації не пізніше десяти робочих днів після оприлюднення відомостей, визначених пунктом 20 Порядку, передається технічним секретарем до бібліотеки закладу (установи), де проводитиметься захист.

23. За наслідками вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача, зарахованих за темою дисертації (якщо вона підготовлена у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису), у строк до одного місяця з дня оприлюднення відомостей, визначених пунктом 20 (для постійно діючих рад) або абзацом другим пункту 21 Порядку (для разових рад), кожен опонент подає спеціалізованій вченій раді відгук, у якому визначається ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність або наявність порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про освіту, із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення).

Опонент забезпечує об'єктивність підготовленого ним відгуку та засвідчує його власними підписом.

Якщо відгук не відповідає вимогам, встановленим абзацом першим пункту 23 цього Порядку, спеціалізована вчена рада повертає його опоненту та визначає строк для доопрацювання або приймає рішення про заміну опонента.

24. У разі неможливості виконання обов'язків рецензентом або опонентом постійно діюча рада на найближчому засіданні приймає рішення про їх заміну.

У разі неможливості виконання обов'язків головою або членом разової ради, або заміни опонента, технічний секретар за рішенням разової ради протягом п'яти робочих днів подає повідомлення про відповідну заміну через інформаційну систему до Національного агентства.

Національне агентство не пізніше двох тижнів з дня подання повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, приймає рішення щодо підтвердження акредитації разової ради. Відомості про прийняте рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи).

25. Після надходження до спеціалізованої вченої ради всіх відгуків опонентів, спеціалізована вчена рада призначає дату проведення захисту дисертації у строк не раніше двох та не пізніше шести тижнів з дня надходження останнього відгуку опонента.

У разі атестації здобувача постійно діючою радою, остання одночасно з призначенням дати проведення захисту утворює профільну колегію, до якої входять голова та усі члени постійно діючої ради, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлена дисертація здобувача, за виключенням осіб, які мають реальний або потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача та/або його наукового керівника, та доручає їй провести захист дисертації здобувача. Профільну колегію очолює голова постійно діючої ради або, у випадку наявності конфлікту інтересів, інший член профільної колегії, визначений постійно діючою радою.

26. Протягом трьох робочих днів з дня призначення дати проведення захисту дисертації на офіційному вебсайті відповідного закладу (установи) оприлюднюються відгуки опонентів, а також інформація про дату, час та місце проведення захисту дисертації. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром). Письмові копії відгуків опонентів у такий же строк видаються здобувачу ступеня доктора філософії на ознайомлення.

Вимоги до рівня наукової кваліфікації та підготовка до захисту наукових досягнень здобувача ступеня доктора наук

27. Здобуття ступеня доктора наук передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у відповідних фахових наукових виданнях.

28. Наукові досягнення, що подаються здобувачем ступеня доктора наук до публічного захисту, повинні відображати особистий внесок здобувача в розвиток наукових знань в обраній галузях та/або спеціальностях у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю наукових статей.

Дисертація на здобуття ступеня доктора наук є спеціально підготовленою кваліфікаційною науковою працею на правах рукопису, виконаною здобувачем особисто. Обсяг дисертації становить не менше 300 тисяч знаків (7,5 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук – 500 тисяч знаків (12,5 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися закладом (установою).

Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук.

Сукупність статей на здобуття ступеня доктора наук передбачає опублікування не менше десяти наукових статей (Original article та/або Review article) у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів відповідно до класифікації Scopus, SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports. Наукові статті публікуються у фахових рецензованих виданнях за галуззю знань, що відповідає темі наукових досягнень здобувача (зокрема, Subject Area відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Categories відповідно до класифікації Web of Science Core Collection). Квартиль визначається на основі показників впливовості журналу (Cite Score для Scopus та Impact factor для Web of Science Core Collection) за рік відповідної публікації, а для публікацій поточного року – відповідно до показників за попередній рік.

Якщо наукові досягнення подано у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей, до публічного захисту подається наукова доповідь з узагальненими результатами наукових досліджень автора, представлених у цих публікаціях. Розділами наукової доповіді за сукупністю статей є публікації здобувача наукового ступеня, до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. Наукова доповідь готується здобувачем ступеня доктора наук без співавторів.

Вимоги до оформлення наукових досягнень та наукової доповіді, що подаються на здобуття ступеня доктора наук, затверджуються МОН за поданням Національного агентства.

29. Основні результати наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, що подаються на здобуття наукового ступеня доктора наук, мають бути висвітлені у не менш ніж двадцяти наукових публікаціях.

До таких наукових публікацій належать:

не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року – не менше ніж п'ять статей, опублікованих у періодичних наукових виданнях за галуззю (галузями) знань, що відповідає темі наукових досягнень, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А" або проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;

статті в наукових виданнях, за галуззю (галузями) знань, що відповідає темі наукових досягнень, включених на дату публікації до Переліку наукових фахових видань України;

статті в наукових фахових виданнях інших держав за галуззю (галузями) знань, що відповідає темі наукових досягнень;

не більше ніж три патенти на винахід, що пройшли кваліфікаційну експертизу та які безпосередньо стосуються наукових результатів наукових досягнень;

не більше ніж дві опубліковані монографії (два розділи одноосібного авторства у колективних монографіях);

Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого кuartилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації Scopus, SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій, у виданні, віднесеному до третього кuartиля (Q3) – до півтора публікацій.

Мінімальна кількість публікацій, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації, з врахуванням вимог, наведених вище, має становити не менше десяти.

Наукові публікації у виданнях держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, не зараховуються.

30. Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).

31. Для захисту наукових досягнень здобувач ступеня доктора наук звертається із письмовою заявою на ім'я голови постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукові досягнення здобувача. Близькі особи голови постійно діючої ради, керівника закладу (установи), його заступників, звертаються до постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, утвореної в іншому закладі (установі).

32. У заяві здобувач ступеня доктора наук:

засвідчує, що наукові досягнення виконані ним самостійно та підтверджує дотримання академічної доброчесності;

надає згоду на збирання, оброблення та використання його персональних даних, зокрема з метою передання та оброблення в інформаційній системі Національного агентства;

вказує не менше одного цифрового ідентифікатора вченого Open Researcher and Contributor ID (ORCID), ScopusID, ResearcherID;

зазначає відомості про наукові публікації, зараховані за темою наукових досягнень, із обов'язковим зазначенням ідентифікатора цифрового об'єкта (Digital Object Identifier) кожної такої публікації (за наявності);

зазначає мову захисту (українська або англійська).

зазначає про наявність або відсутність в здобувача або його наукового консультанта (у разі підготовки в докторантурі) реального або потенційного конфлікту інтересів щодо керівника закладу (установи), його заступників, голови або членів постійно діючої ради;

До заяви здобувач ступеня доктора наук додає такі документи, перелік яких є вичерпним:

копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця;

копію документа, який підтверджує зміну прізвища, імені, по батькові здобувача (за потреби).

копію диплома доктора філософії (кандидата наук); у разі, коли диплом видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту;

документи, які засвідчують стаж наукової (науково-педагогічної) роботи;

наукові досягнення та наукову доповідь (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей) у друкованому (два примірники) та електронному вигляді;

копії наукових публікацій, зарахованих за темою наукових досягнень (у разі захисту дисертації або опублікованої монографії), на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань.

33. Постійно діюча рада не пізніше місяця з дня подання заяви здобувача ступеня доктора наук та доданих документів встановлює відповідність профілю ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукові досягнення здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу трьох рецензентів що мають науковий ступінь доктора наук, та визначає структурний підрозділ (підрозділи), на базі якого (яких) здійснюватиметься апробація дисертації здобувача.

Рецензентами не можуть бути особи, визначені пунктом 14 Порядку.

34. З метою проведення апробації наукових досягнень рецензенти спільно з керівником (керівниками) відповідного структурного підрозділу (підрозділів) організують та проводять публічний фаховий семінар не пізніше одного місяця з дня прийняття рішення про його проведення. На запрошення рецензентів або керівника структурного підрозділу у фаховому семінарі можуть взяти участь представники органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, неурядових організацій, сфера діяльності яких безпосередньо стосується тематики наукових досягнень здобувача.

Рецензенти, розглянувши наукові досягнення, наукову доповідь (у разі подання до захисту опублікованої монографії або за сукупністю статей) та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару готують спільний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукових досягнень. У висновку рецензентів зазначається інформація про відповідність наукових досягнень та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей) вимогам, передбаченим пунктами 27-29, 56 цього Порядку,

повноту оприлюднення результатів наукових досягнень та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою наукових досягнень, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у разі їх встановлення). Для здобувачів ступеня доктора наук, що спеціалізуються в межах галузей знань “Біологія”, “Ветеринарна медицина” та “Охорона здоров’я”, висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи наукових досліджень. Рецензенти забезпечують об’єктивність підготовленого ними висновку та засвідчують його власними підписами.

У строк не раніше двох тижнів та не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають свій висновок (у двох примірниках) здобувачу ступеня доктора наук. Після видачі здобувачеві висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей).

У разі негативного висновку постійно діюча рада не приймає наукові досягнення до захисту і видає здобувачеві витяг з протоколу засідання ради з мотивуванням відмови у прийнятті наукових досягнень до захисту та повертає всі подані матеріали.

35. За умови позитивного висновку, постійно діюча рада на найближчому черговому засіданні приймає наукові досягнення до захисту і призначає трьох опонентів, що мають ступінь доктора наук.

Опонентами не можуть бути особи, визначені пунктом 14 та абзацом четвертим пункту 19 Порядку.

36. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття наукових досягнень до захисту на офіційному вебсайті закладу (установи) оприлюднюються наукові досягнення здобувача ступеня доктора наук, наукова доповідь (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), висновок рецензентів, а також інформація про призначення опонентів. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром).

37. Протягом п'яти робочих днів з дня прийняття наукових досягнень до захисту, технічний секретар, у порядку, визначеному Національним агентством, подає повідомлення, яке оприлюднюється в інформаційній системі Національного агентства.

38. Один друкований примірник наукових досягнень та один примірник наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або за сукупністю статей) не пізніше, ніж через десять робочих днів після оприлюднення відомостей, визначених пунктом 36 Порядку, передається

технічним секретарем до бібліотеки закладу (установи), де проводитиметься захист.

39. За наслідками вивчення наукових досягнень та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), а також наукових статей, зарахованих за темою наукових досягнень (у разі захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії), у строк до одного місяця з дня оприлюднення відомостей, визначених пункту 36 Порядку, кожен опонент подає постійно діючій раді відгук, у якому визначається ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у наукових досягненнях та науковій доповіді (у разі подання до захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей), їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою наукових досягнень, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про освіту, із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення).

Опонент забезпечує об'єктивність підготовленого ним відгуку та засвідчує його власними підписом.

Якщо відгук не відповідає вимогам, встановленим абзацом першим пункту 39 цього Порядку, постійно діюча рада на найближчому засіданні повертає його опоненту та визначає строк для доопрацювання або приймає рішення про заміну опонента.

40. У разі неможливості виконання обов'язків рецензентом або опонентом постійно діюча рада на найближчому засіданні приймає рішення про їх заміну.

41. Після надходження до постійно діючої ради відгуків усіх опонентів постійно діюча рада призначає дату проведення захисту наукових досягнень у строк не раніше одного та не пізніше двох місяців з дня надходження останнього відгуку опонента.

42. Протягом трьох робочих днів після призначення дати проведення захисту на офіційному вебсайті відповідного закладу (установи) оприлюднюються відгуки опонентів, а також інформація про дату, час та місце проведення захисту наукових досягнень. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром). У такий же строк письмові копії відгуків опонентів видаються здобувачу ступеня доктора наук на ознайомлення.

Процедура захисту наукових досягнень (дисертації)

43. Протягом п'яти робочих днів після призначення дати захисту технічний секретар подає до інформаційної системи Національного агентства відомості про дату, час та місце проведення захисту, відгуки опонентів та посилання на сторінку вебсайту закладу (установи), на якій оприлюднено відповідну інформацію.

44. Будь-який суб'єкт наукової і науково-технічної діяльності може у письмовій або електронній формі звернутися до спеціалізованої вченої ради, у якій відбуватиметься захист наукових досягнень (дисертації), не пізніше двох робочих днів до дати захисту із відгуками або зауваженнями щодо наукових досягнень (дисертації). Під час публічного захисту спеціалізована вчена рада зобов'язана озвучити такі зауваження.

45. За письмовою заявою здобувача вченого ступеня спеціалізована вчена рада зобов'язана проводити захист наукових досягнень (дисертації) за наявності одного негативного відгуку від опонента. Якщо негативні відгуки надійшли від більше ніж одного опонента, захист не відбувається, а наукові досягнення (дисертація) повертаються здобувачеві для доопрацювання і можливої повторної подачі до захисту. Про зняття наукових досягнень (дисертації) з розгляду технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення через інформаційну систему до Національного агентства.

46. Публічний захист наукових досягнень (дисертації) проводиться на засіданні відповідної спеціалізованої вченої ради або профільної колегії постійно діючої ради. Під час проведення захисту профільна колегія постійно діючої ради має права спеціалізованої вченої ради, а опонент має всі права її члена (з правом голосу включно).

Засідання спеціалізованої вченої ради (профільної колегії постійно діючої ради) проводиться її головою (головуючим на засіданні постійно діючої ради – у випадку наявності у голови постійно діючої ради конфлікту інтересів щодо здобувача (наукового керівника або наукового консультанта здобувача) або неможливості бути присутнім на захисті).

Засідання вважається правомочним за умови участі в ньому повного складу разової ради або профільної колегії або не менш як двох третин складу постійно діючої ради. Присутність здобувача наукового ступеня під час проведення захисту – обов'язкова.

Якщо у випадку відсутності кворуму на засіданні під час проведення захисту або про неможливість його дотримання стало відомо після призначення дати захисту, спеціалізована вчена рада (профільна колегія постійно діючої ради) у робочому порядку погоджує іншу дату проведення захисту. Протягом трьох робочих днів після погодження, інформація про дату, час та місце проведення

захисту оприлюднюється на офіційному вебсайті закладу (установи), а також у строк та спосіб, визначений пунктом 43 Порядку, повідомляється Національне агентство.

47. Під час проведення захисту можливе використання засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).

Заклад (установа) забезпечує відеозапис (з обов'язковим звукорядом) публічного захисту наукових досягнень (дисертації), який оприлюднюється не пізніше п'яти робочих днів з дня проведення захисту на офіційному вебсайті закладу (установи) або на іншому вебсайті з можливістю вільного перегляду та обов'язковим оприлюдненням посилання на офіційному вебсайті закладу (установи), де зберігається доступним для вільного перегляду не менше трьох місяців з дня прийняття остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня.

48. Під час публічного захисту спеціалізована вчена рада (профільна колегія постійно діючої ради) оцінює наукові результати, відображені в наукових досягненнях (дисертації), та встановлює рівень набуття здобувачем методологічних, теоретичних знань та компетентностей, необхідних і достатніх для присудження відповідного наукового ступеня.

Захист наукових досягнень (дисертації) повинен мати характер відкритої наукової дискусії, у якій зобов'язані взяти участь здобувач наукового ступеня, а також:

голова та усі члени разової ради або голова та усі члени профільної колегії постійно діючої ради та опоненти (у разі захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії);

голова (головуючий на засіданні) та більше половини присутніх на захисті членів (зокрема, усі рецензенти) постійно діючої ради, усі опоненти (у разі захисту наукових досягнень на здобуття ступеня доктора наук).

За бажанням у дискусії можуть брати участь інші особи, присутні на засіданні.

49. Захист наукових досягнень здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача наукового ступеня, англійською мовою.

Процедура захисту наукових досягнень (дисертації) встановлюється вченою радою закладу (установи) і повинна передбачати:

викладення здобувачем наукового ступеня основних положень наукових досягнень (дисертації) та відповідь на запитання присутніх на засіданні, подані в усній чи письмовій формі;

відповідь здобувача наукового ступеня на зауваження, які містяться у висновку рецензентів, відгуках опонентів, а також рецензіях рецензентів, відгуках та зауваженнях, що надійшли відповідно до пункту 44 цього Порядку (за наявності);

дискусія та обговорення проекту рішення спеціалізованої вченої ради щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня;

голосування щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня, яке засвідчується особистим (зокрема, кваліфікованим електронним) підписом у протоколі засідання.

При цьому рішення щодо присудження ступеня доктора філософії вважається прийнятим, якщо за нього проголосували не менш як $\frac{4}{5}$ членів разової спеціалізованої ради (профільної колегії постійно діючої ради, включно з опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається прийнятим, якщо за нього проголосували не менш як $\frac{2}{3}$ від складу постійно діючої ради при таємному голосуванні.

При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування.

Усі виявлені та висловлені під час захисту недоліки, порушення та зауваження щодо наукових досягнень (дисертації), наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або за сукупністю статей) та/або наукових публікацій здобувача зазначаються у протоколі засідання спеціалізованої вченої ради.

Постійно діюча рада, на підставі прийнятого рішення її профільною колегією, на найближчому засіданні приймає рішення щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня.

50. Якщо за рішення про присудження наукового ступеня проголосувало менше встановленої кількості осіб, таке рішення вважається відхиленим. У такому випадку протягом п'яти робочих днів здобувачеві наукового ступеня надається засвідчена в установленому порядку копія протоколу засідання та повертаються подані ним документи, крім заяви, висновку наукового керівника або відповідного структурного підрозділу (для здобувачів ступеня доктора філософії), висновку рецензентів та одного примірника наукових досягнень (дисертації) та наукової

доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або за сукупністю статей)

Здобувач має право до початку голосування щодо присудження наукового ступеня за письмовою заявою зняти наукові досягнення (дисертацію) із захисту, крім випадку застосування спеціальної процедури, передбаченої пунктом 59 Порядку. У такому разі здобувачеві повертаються документи, які він подав до ради, крім заяви та одного примірника наукових досягнень (дисертації) наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або за сукупністю статей).

51. Технічний секретар протягом трьох робочих днів після зняття здобувачем наукових досягнень (дисертації) із захисту, прийняття або відхилення рішення спеціалізованою вченою радою про присудження наукового ступеня, оприлюднює на офіційному вебсайті закладу (установи) відповідне повідомлення, а також подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.

52. За умови подання заяви здобувачем наукового ступеня щодо зняття наукових досягнень (дисертації) з розгляду або в разі, якщо рішення про присудження наукового ступеня було відхилене спеціалізованою вченою радою, за здобувачем зберігається (крім випадків встановлення порушення академічної доброчесності) право у подальшому за умови усунення виявлених недоліків та врахування висловлених зауважень подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту як нову працю.

53. Заклад (установа) має право прийняти остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою у встановленому ним порядку. Таке рішення може бути прийняте не пізніше двох місяців з дня присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою.

Про прийняте остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.

54. Заклад (установа) не пізніше одного місяця з дня прийняття остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня або закінчення строку для прийняття такого рішення видає здобувачеві диплом у порядку, встановленому вченою радою цього закладу (установи), та вносить відомості щодо виданого документа про науковий ступінь до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (крім документів, виданих вищими військовими навчальними закладами).

55. Документи спеціалізованої вченої ради, що супроводжували процедури присудження наукового ступеня (зокрема, протокол та відеозапис з обов'язковим

звукорядом засідання), зберігаються у закладі (установі) протягом строку, визначеного законодавством.

За умови прийняття рішення спеціалізованою вченою радою про присудження наукового ступеня до примірника наукових досягнень (дисертації), що зберігається у бібліотеці закладу (установи), де проводився захист, прикріплюється копія відповідного рішення спеціалізованої вченої ради, засвідчена підписом її голови (головуючим на засіданні постійно діючої ради під час проведення захисту).

Протягом місяця після прийняття остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня або закінчення строку для прийняття такого рішення заклад (установа) передає друкований примірник наукових досягнень (дисертації) та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей) до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського Національної академії наук України. Перша сторінка цього примірника підписується головою спеціалізованої вченої ради.

Електронні примірники наукових досягнень (дисертації) та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей) у такий же строк розміщуються в локальному репозитарії закладу (установи), а також передаються установою (закладом) до Національного репозитарію академічних текстів для зберігання.

Забезпечення академічної доброчесності

56. До захисту допускаються наукові досягнення (дисертація), виконані здобувачем наукового ступеня з дотриманням вимог академічної доброчесності.

Якщо у наукових досягненнях (дисертації) або науковій доповіді, представлених до захисту, використано ідеї або розробки, що належать співавторам наукових публікацій здобувача, здобувач повинен відзначити цей факт у наукових досягненнях (дисертації) та науковій доповіді (у разі подання до захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей) з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску в такі ідеї або розробки.

Здобувач наукового ступеня засвідчує дотримання ним академічної доброчесності під час подання наукових досягнень (дисертації) та до захисту.

57. Наявність академічного плагіату в наукових досягненнях (дисертації) та науковій доповіді (у разі подання до захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей) вважається доведеним, якщо встановлена сукупність таких умов:

для випадків оприлюднення наукових результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження:

із змісту тексту наукових досягнень (дисертації) або науковій доповіді неможливо дійти іншого висновку, аніж про те, що його автор представляє відповідний науковий результат як результат власного дослідження;

до публікації наукових досягнень (дисертації) було оприлюднено відомості про отримання цього ж (змістовно тотожного) наукового результату як результату дослідження іншої особи (інших осіб);

для випадків відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства:

у тексті наукових досягнень (дисертації) або наукової доповіді вміщено текстовий фрагмент обсягом в одне або більше речень, який дослівно або з редакційними та/або стилістичними змінами відтворює текстовий фрагмент, оприлюднений раніше, незалежно від того, чи відомий його автор (автори), та незалежно від того, чи несе такий фрагмент окреме наукове значення (окрім текстових кліше, вміщення яких припустиме у таких наукових досягненнях, або речень, які відбивають загальновідомі факти (такі факти, щодо яких логічно припустити загальну обізнаність));

у тексті наукових досягнень (дисертації) або науковій доповіді відсутнє посилання на автора (якщо він відомий) та джерело запозичення відповідного фрагменту тексту (ілюстративного матеріалу, зокрема графічного, табличного тощо), яке дозволяє однозначно виокремити відповідний фрагмент тексту як продукт авторства іншої особи.

58. Члени спеціалізованої вченої ради несуть персональну відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень, забезпечують високий фаховий рівень експертизи та вимогливості під час розгляду наукових досягнень (дисертації) та проведення захисту.

Спеціалізована вчена рада, у якій проводиться захист, зобов'язана організувати перевірку дотримання здобувачем наукового ступеня академічної доброчесності.

Заклад (установа), у якому утворено спеціалізовану вчену раду, забезпечує її членам безоплатний доступ до баз даних Scopus та Web of Science Core Collection, а також до спеціалізованого програмного забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат.

59. Виявлення порушення академічної доброчесності в наукових досягненнях (дисертації) або науковій доповіді у будь-який час після їх подання до захисту є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня.

Якщо спеціалізована вчена рада, у якій відбувається захист, на будь-якому етапі встановить обставини, що можуть свідчити про порушення академічної доброчесності здобувачем наукового ступеня, вона приймає рішення про початок спеціальної процедури розгляду наукових досягнень (далі – спеціальна процедура). У такому випадку технічний секретар невідкладно подає відповідне повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.

Зняття наукових досягнень (дисертації) із захисту після прийняття рішення про початок спеціальної процедури не допускається.

60. Спеціальна процедура проводиться спеціалізованою вченою радою у порядку, встановленому вченою радою закладу (установи), з дотриманням прав здобувача наукового ступеня, визначених частиною восьмою статті 42 Закону України «Про освіту».

61. У випадку встановлення порушення академічної доброчесності спеціалізована вчена рада приймає рішення про відмову у присудженні наукового ступеня. Таке рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосували не менше 3/5 від складу спеціалізованої вченої ради. Рішення має бути обґрунтованим та мотивованим, містити детальний опис виду та змісту кожного порушення академічної доброчесності.

Якщо за рішення проголосувало менше встановленої кількості осіб, спеціальна процедура вважається припиненою, а подальший захист відбувається відповідно до встановленої цим Порядком процедури.

Про результати спеціальної процедури технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.

62. Остаточне рішення щодо відмови в присудженні наукового ступеня у зв'язку з виявленням порушень академічної доброчесності приймається закладом (установою) у встановленому ним порядку. Таке рішення може бути прийняте не пізніше двох місяців з дня прийняття відповідного рішення спеціалізованою вченою радою.

Про прийняте остаточне рішення щодо відмови у присудженні наукового ступеня технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.

63. У випадку прийняття остаточного рішення закладом (установою) про відмову в присудженні наукового ступеня у зв'язку з виявленим порушенням академічної доброчесності забороняється подавати відповідне наукові досягнення (дисертацію) до захисту повторно. Якщо остаточним рішенням закладу (установи) не підтверджено відмову спеціалізованої вченої ради у присудженні наукового ступеня, здобувач має право подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту повторно у цьому ж або іншому закладі (установі) відповідно до цього Порядку.

64. Здобувачу наукового ступеня, його науковому керівнику (науковим керівникам) або науковому консультанту забороняється надавати або пропонувати надати рецензентам, опонентам, голові та членам спеціалізованої вченої ради, керівнику або іншим посадовим особам закладу (установи), у якому утворена спеціалізована вчена рада, будь-які матеріальні та/або нематеріальні блага, включаючи, але не виключно, грошові кошти чи будь-яке інше майно, оплата послуг з харчування, перевезення, проживання таких осіб.

У випадку виявлення обставин, що можуть свідчити про такі факти, спеціалізована вчена рада вживає заходів реагування в порядку, передбаченому пунктом 60 Порядку.

Організаційне та фінансове забезпечення роботи спеціалізованих вчених рад

65. Супровід роботи спеціалізованої вченої ради здійснює, як правило, відділ аспірантури (ад'юнктури) або інший структурний підрозділ чи посадова особа закладу (установи).

До обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради належить:

перевірка наявності документів здобувача наукового ступеня, які подаються до спеціалізованої вченої ради разом з науковими досягненнями (дисертацією) відповідно до цього Порядку;

подання до інформаційної системи Національного агентства заяв, повідомлень та документів, визначених цим Порядком;

забезпечення оприлюднення на вебсайті закладу (установи) інформації та документів, визначених цим Порядком;

повідомлення здобувача наукового ступеня, голову, членів спеціалізованої вченої ради про день, час і місце захисту, забезпечення оприлюднення цієї інформації;

здійснення відеозапису засідання спеціалізованої вченої ради відповідно до цього Порядку;

здійснення інших повноважень, передбачених цим Порядком та встановлених закладом (установою) для супроводу роботи спеціалізованих вчених рад.

66. Документи, передбачені цим Порядком, подаються до інформаційної системи Національного агентства у вигляді електронних документів (у тому числі згенерованих засобами інформаційної системи) або електронних копій паперових документів.

Інформація та документи, що подаються до інформаційної системи Національного агентства, є відкритими, за винятком конфіденційної інформації про особу та таємної інформації. Національне агентство забезпечує вільний безкоштовний доступ до такої інформації та документів (включаючи тексти наукових досягнень) через мережу Інтернет.

67. Оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, опонентів), здійснюється закладом (установи), у якій проводиться захист наукових досягнень (дисертації):

у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах або установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах або установах (регіональне замовлення);

у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу (установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу (установи).

68. Вартість послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня оплачується у розмірі:

не менше 1 місячного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день проведення захисту дисертації здобувача ступеня доктора філософії – голові та членам разової ради або голові та рецензентам – членам профільної колегії постійно діючої ради, опонентам;

не менше 0,25 місячного розміру мінімальної заробітної плати встановленої на день проведення захисту дисертації здобувача ступеня доктора філософії – членам профільної колегії постійно діючої ради (окрім рецензентів);

не менше 1,5 місячного розміру мінімальної заробітної плати на день проведення захисту наукових досягнень здобувача ступеня доктора наук – голові постійно діючої ради, рецензентам, опонентам;

не менше 0,25 місячного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день проведення захисту наукових досягнень здобувача ступеня доктора наук – членам постійно діючої ради (крім рецензентів), що брали участь в атестації здобувача ступеня доктора наук.

Заклад вищої освіти (наукова установа) додатково відшкодовує витрати опонентів, що мешкають в іншому населеному пункті, пов'язані з проїздом до та з населеного пункту, у якому відбувається захист, та проживанням у такому населеному пункті, у розмірі фактично здійснених витрат, але не більше 1 місячного розміру мінімальної заробітної плати на витрати кожного опонента.

Оплата фактично наданих послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня здійснюється на підставі укладених цивільно-правових договорів. Надання відповідних послуг належить до освітньої діяльності.

Розгляд апеляцій та скасування рішення спеціалізованої вченої ради

69. Відповідальність за дотримання порядку присудження наукових ступенів спеціалізованими вченими радами (зокрема, щодо відсутності конфлікту інтересів) та науковий рівень наукових досягнень (дисертацій), за відсутність у них порушень академічної доброчесності несе заклад (установа), у якому відбувся захист.

70. Повідомлення щодо порушень академічної доброчесності в захищених наукових досягненнях (дисертаціях) розглядаються відповідно до Порядку скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

71. Скарги на рішення спеціалізованих вчених рад про присудження наукового ступеня або про відмову у присудженні наукового ступеня розглядаються:

закладом (установою), у якому утворена спеціалізована вчена рада, у порядку, встановленому таким закладом (установою) – до прийняття остаточного рішення про присудження або відмову у присудженні наукового ступеня або закінчення строку для прийняття такого рішення;

Апеляційним комітетом Національного агентства відповідно до положень цього Порядку – після прийняття остаточного рішення про присудження або відмову у присудженні наукового ступеня або закінчення строку для прийняття такого рішення.

72. Право на звернення до Апеляційного комітету Національного агентства із обґрунтованою скаргою на рішення спеціалізованої вченої ради має будь-який суб'єкт наукової і науково-технічної діяльності.

Скарга на рішення спеціалізованої вченої ради може бути подана протягом одного року з дня прийняття остаточного рішення про присудження або відмову в присудженні наукового ступеня або закінчення строку для прийняття такого рішення.

Скарга на рішення спеціалізованої вченої ради подається і розглядається Апеляційним комітетом у порядку, встановленому Національним агентством.

73. У випадку виявлення Апеляційним комітетом під час розгляду скарги порушень академічної доброчесності в наукових досягненнях (дисертації), що подавалося для здобуття наукового ступеня, Апеляційний комітет приймає рішення про передачу справи на розгляд Комітету з питань етики Національного агентства.

74. Національне агентство за наслідками розгляду скарги в Апеляційному комітеті може прийняти мотивоване рішення про скасування рішення спеціалізованої вченої ради або залишити його без змін.

Рішення спеціалізованої вченої ради скасовується Національним агентством за умови:

суттєвих порушень процедури проведення захисту наукових досягнень (дисертації), зокрема виявлених фактів конфлікту інтересів, якщо вони вплинули або могли вплинути на рішення спеціалізованої вченої ради;

недотримання формальних вимог до наукових досягнень (дисертації), встановлених цим Порядком.

помилковості висновку про порушення академічної доброчесності, який став підставою для відмови у присудженні наукового ступеня.

75. У разі скасування Національним агентством рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня з підстав, передбачених абзацами третім та п'ятим пункту 74 цього Порядку, за здобувачем зберігається право подати наукові досягнення (дисертацію) до захисту повторно.

У разі скасування Національним агентством рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня з підстави, передбаченої абзацом четвертим пункту 74 цього Порядку, за здобувачем зберігається право подати наукові досягнення (дисертацію) до захисту повторно за умови її доопрацювання в частині дотримання формальних вимог до наукові досягнення (дисертацію), але не раніше, ніж через рік з дня прийняття відповідного рішення Національним агентством.